

УДК 796.431.071.5

ББК 75.0

Тамара Кутек

ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНОК

У статті представлено результати власних досліджень в області підготовки кваліфікованих спортсменок. Особливе місце відводиться розгляду деяких аспектів підвищення ефективності навчально-тренувального процесу. Метою дослідження було удосконалення навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу. У дослідженні було використано такі методи: аналіз наукової літератури, анкетування, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, метод експертних оцінок, методи математичної статистики, інструментальні методи (тензодинамографія, електроподографія, електроміографія, полідинамометрія, кіноциклографія). В експерименті взяли участь 59 кваліфікованих спортсменок II, I розрядів, КМС, МС і МСМК стрибунок у довжину з розбігу. Подальше удосконалення навчально-тренувального процесу зі стрибків у довжину доцільно здійснювати у напрямку підвищення надійності кількісної інформації про міру впливу окремих компонентів тренуваності на результативність, обґрунтування модельних характеристик спеціальної фізичної та технічної підготовленості.

Ключові слова: управління, моделювання, результативність, спеціальна фізична і технічна підготовленість.

В статье представлены результаты собственных исследований в области подготовки квалифицированных спортсменок. Особое место отводится рассмотрению некоторых аспектов повышения эффективности учебно-тренировочного процесса. Цель – усовершенствование учебно-тренировочного процесса квалифицированных спортсменок, которые специализируются в прыжках в длину с разбега. В исследовании использовались такие методы: анализ научной литературы, анкетирование, педагогическое наблюдение, педагогический эксперимент, метод экспертных оценок, методы математической статистики, инструментальные методы (тензодинамография, электроподография, электромиография, полидинамометрия, киноциклография). В эксперименте приняли участие 59 квалифицированных спортсменок II, I разрядов, КМС, МС и МСМК прыгуньи в длину с разбега. Дальнейшее совершенствование учебно-тренировочного процесса по прыжкам в длину целесообразно осуществлять в направлении повышения надежности количественной информации о степени влияния отдельных компонентов тренированности в направлении обоснования модельных характеристик специальной физической и технической подготовленности.

Ключевые слова: управление, моделирование, результативность, специальная физическая и техническая подготовленность.

The results of personal research in the field of training the qualified female athletes are introduced in the paper. Special attention is paid to consideration of some aspects of improving effectiveness of the training process. The objective is to develop the training process of qualified female athletes specialized in long jumps with a running start. The following methods were used in the research – scientific literature analysis, survey, pedagogical observation, pedagogical experiment, expert evaluation method, mathematical statistics methods, instrumental methods (tensodynamography, electric podography, electric myography, polydynamometrics, kinocyclography). 59 qualified female athletes of I and II rank, candidate master, master and international class master long jumpers with the running start took part in the experiment. It is expedient to conduct the further development of the training process in long jumps in the direction of increasing reliability of qualitative information about the level of impact of particular components of preparedness in justifying the model characteristics of special physical and technical preparedness.

Keywords: management, modelling, effectiveness, special physical and technical preparedness.

Постановка проблеми та аналіз результатів останніх досліджень. Високий рівень досягнень у сучасному спорті зумовлює необхідність постійного удосконалення усіх сторін підготовки спортсменів і, в першу чергу, системи спортивного тренування.

Динаміка спортивних результатів, у більшій мірі, залежить від удосконалення організації навчально-тренувального процесу. При цьому, велике значення має правильне управління цим процесом.

Останнім часом в українському легкоатлетичному спорті спостерігаються деякі протиріччя між стремлінням тренерів і спортсменів до інновацій у методиці тренування.

Розроблені раніше і прогресивні у свій час теоретико-методичні основи тренування спортсменок, які спеціалізуються у легкоатлетичних стрибках потребують уточнення і доопрацювання.

Загальні сучасні тенденції, які пов'язані з інтенсифікацією підготовки кваліфікованих спортсменок, економізацією їх тренувальної діяльності відобразилися й на результатах сучасного тренування, структурі підготовленості спортсменок. У даний час у стрибках у довжину домінують високорослі легкі спортсменки, які використовують у своїй підготовці пріоритетні напрямки пов'язані з високою швидкістю розбігу і вмінням відштовхуватися з максимальною швидкістю.

Виникли деякі зміни у самій техніці стрибків у довжину з розбігу і, перш за все, у техніці відштовхування, яке виконується кращими спортсменками з більш високою швидкістю розбігу при скороченні тривалості опори і з меншою амортизацією у суглобах. Дані зміни потребують перегляду і уточнення раніше розробленої методичної бази легкоатлетичних стрибків, параметрів обсягу та інтенсивності тренувальних навантажень, показників різних сторін підготовленості на всіх етапах багаторічної підготовки.

Сучасний етап розвитку світової легкої атлетики характеризується підвищенням конкуренції на найбільш престижних змаганнях. При цьому обсяг навантаження у тренувальному процесі підійшли до межі адаптаційних можливостей людини [1, 2, 5, 7]. У цих умовах особливого значення набуває ефективне управління підготовкою спортсменів. Науково обгрунтоване управління неможливо здійснити лише за допомогою аналізу планів підготовки кваліфікованих спортсменів без корекції тренувального навантаження з урахуванням індивідуальних особливостей конкретного спортсмена [2, 4, 8, 10].

Складність управління спортивним тренуванням полягає у тому, що відсутні можливості безпосередньо керувати змінами спортивних результатів. Фактично тренер керує лише діями спортсмена. Він задає йому певну програму вправ (тренувальне навантаження) і добивається правильного її виконання [4, 8, 11, 16, 18].

Важливою умовою підвищення якості управління тренувальним процесом є підвищення оперативності і точності керуючих впливів на основі своєчасної корекції тренувального процесу, а також модельних характеристик змагальної діяльності. Для оцінки якості управління необхідно визначити критерії ефективності [6, 7, 8, 9]. Одним із них можна вважати тривалість досягнення проміжної і кінцевої мети. Якщо мета не досягнута, то ефективність управління визначається відстанню до неї. Це може бути відрізок часу, кількісні критерії рухових здібностей, функціональний стан, рівень технічної майстерності спортсмена і т.д.

Мета дослідження – удосконалення навчально-тренувального процесу кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу.

Методи і організація дослідження. У дослідженні було використано такі методи: аналіз наукової літератури, анкетування, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, метод експертних оцінок, методи математичної статистики, інструментальні методи (тензодинамографія, електроподографія, електроміографія, полідинамометрія, кіноциклографія). В експерименті взяли участь 59 спортсменок II, I розрядів, КМС, МС і МСМК стрибунок у довжину з розбігу.

Результати дослідження та їх обговорення. Найбільш важлива задача в управлінні навчально-тренувальним процесом – це організація комплексу керуючих дій з кінцевою задачею переведення функціонального стану на більш високий рівень, який ефективно впливає на спеціальну працездатність і технічну майстерність кваліфікованих спортсменок.

Найбільш важливою умовою вирішення даного завдання є підвищення оперативності управління на основі сучасної корекції навчально-тренувального процесу. Оптимізація навчально-тренувального процесу у сучасних умовах не може будуватися лише

на основі особистої інтуїції та досвіді тренера. Тренування здійснюються значно ефективніше при використанні принципів управління, які включають постійний зворотний зв'язок і оперативний керуючий вплив. Результати тренувальної і змагальної діяльності спортсменок повинні поступати до тренера у вигляді об'єктивної кількісної інформації про стан функціональних систем їх організму, основних сторін спеціальної фізичної і технічної підготовленості. При цьому підвищення рівня спеціальної фізичної і технічної підготовленості забезпечується приростом показників функціональних систем організму.

Аналіз науково-методичної літератури, анкетування, аналіз документальних матеріалів (щоденників самоконтролю спортсменів різних вікових груп), педагогічні контрольні дослідження, методи багатовимірного статистичного аналізу свідчать, що удосконалення навчально-тренувального процесу у легкоатлетичних стрибках, зокрема в стрибках у довжину з розбігу у даний час необхідно спрямувати по шляху підвищення економічності.

Необхідність економізації тренування підтверджується процесом змін характеру навантажень у річному циклі на різних етапах багаторічного тренування. Економізацію навчально-тренувального процесу можна відобразити у наступних методичних положеннях:

1. Відбір для занять стрибками у довжину високих, легких, швидких, спритних дівчат.

2. Формування на етапі початкової спеціалізації економічного "швидкісного" варіанту техніки стрибка у довжину з правильною часовою і ритмо-темповою структурою рухів.

3. Підвищення ролі спринтерської підготовки і раціональне використання швидкості розбігу в опорно-польотних фазах стрибка.

4. Інтенсифікація навчально-тренувального процесу на етапах поглибленої спеціалізації і максимальної реалізації індивідуальних можливостей за рахунок використання більшого обсягу засобів, адекватних змагальні вправі (стрибки із збільшеного і середнього розбігу, спринтерський біг у межах 95–100%, вправи з обтяженнями у "вибуховому" режимі).

5. Збільшення швидкості і потужності виконання силових вправ при зменшенні обсягу силового навантаження змагально-підготовчого напрямку на етапах максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

6. Максимальна концентрація засобів спеціальної фізичної підготовки на певних етапах річного циклу (до 25% на місяць від річного обсягу засобів).

7. Підвищення спеціальної підготовки з метою підвищення результативності в стрибках у довжину з розбігу.

8. Індивідуалізація підготовки спортсменок на основі підбору спеціальних засобів підготовки спеціальних засобів підготовки і вибору індивідуального варіанту техніки стрибка.

9. Підвищення якості контрольних вправ під час оцінки спеціальної фізичної і технічної підготовленості спортсменок, які більше схожі за біомеханічними параметрами на змагальні вправи і відображають завдання етапу підготовки.

10. Збільшення тривалості етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей з метою досягнення високого рівня спортивних результатів.

Анкетування і аналіз щоденників спортсменок на етапах поглибленої спеціалізації і максимальної реалізації індивідуальних можливостей показали, що одним із основних чинників затримки підвищення спортивних результатів кваліфікованих спортсменок є відсутність можливостей виконувати значний обсяг тренувальних навантажень. Велика кількість вправ виконується із значно меншою інтенсивністю м'язового напруження у

порівнянні із змагальними вправами. Чим вищий рівень спортивної майстерності, тим нижчий ефект від вправ, які виконуються у звичайному режимі роботи. Тренувальні вправи до яких звикли спортсменки, не підвищують їх спеціальної тренуваності. Напрямок на інтенсифікацію підготовки зумовлено, насамперед, збільшенням змагальної практики, обмеженням часу на навчально-тренувального і, у зв'язку з цим, мінімальним проявом тренувальних зусиль і збільшенням швидкості й потужності виконання спеціальних засобів підготовки. Тому на етапах поглибленої спеціалізації і максимальної реалізації індивідуальних можливостей спеціальні засоби підготовки повинні бути максимально наближеними до змагальних вправ і, за можливістю, одночасно вирішувати завдання технічної і фізичної підготовленості спортсменок.

Анкетування і аналіз щоденників спортсменок показали, що роль і значення індивідуалізації підготовки підвищується на етапах поглибленої спеціалізації, а особливо на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей, коли адаптаційні можливості спортсменок підходять до свого граничного значення, а тренувальні навантаження пред'являють високі вимоги до функціональних систем організму. Чим вищий рівень кваліфікації спортсменок, тим вищий рівень їх індивідуальної техніки. Встановлено, що у кваліфікованих спортсменок ефективність навчально-тренувального процесу значно підвищується при використанні тренувальних навантажень, орієнтованих на максимальне використання індивідуальних особливостей. Побудова техніки виконання змагальної вправи, тренувальної програми, спираючись на індивідуально сильні сторони спортсменки при усуненні очевидних диспропорцій у структурі підготовленості – одне із ефективних напрямків у підготовці спортсменок.

У ході удосконалення навчально-тренувального процесу спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину важливе значення мали модельні характеристики спеціальної фізичної і технічної підготовленості спортсменок, які дозволили на практиці індивідуалізувати навчально-тренувальний процес (таблиця 1, 2).

При порівнянні індивідуальних параметрів змагальної і тренувальної діяльності спортсменок із модельними значеннями, можна обирати найбільш раціональні шляхи удосконалення навчально-тренувального процесу. Якщо наближення індивідуальних параметрів підготовленості спортсменок до традиційної моделі найбільш раціональний шлях на етапі спеціалізованої базової підготовки, то на етапах поглибленої спеціалізації та максимальної реалізації індивідуальних можливостей більш перспективним напрямком є розробка групових моделей різних сторін підготовленості.

Індивідуальні модельні характеристики спортсменок, які розроблені на основі статистичної обробки найкращих спроб, дозволяють у більшій мірі враховувати характерні особливості індивідуальної підготовленості кваліфікованих спортсменок.

На практиці не завжди найбільш інформативні показники для групи спортсменок, є інформативними для окремих спортсменок, які відносяться до цієї групи. Особливо це характерно для висококваліфікованих спортсменок, які досягають результатів за рахунок високого рівня розвитку окремих сторін підготовленості при відносно середніх інших показниках. Тому, на наш погляд, перспективним напрямком удосконалення навчально-тренувального процесу спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу на етапах поглибленої спеціалізації і максимальної реалізації індивідуальних можливостей є дослідження індивідуальної структури підготовленості, визначення на цій основі можливості підвищення ефективності змагальної діяльності і навчально-тренувального процесу.

Таблиця 1

Моделльні характеристики спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу (n = 59)

Вік, роки	Параметри фізичного розвитку і фізичної підготовленості							
	довжина тіла, м	маса тіла, кг	біг 30 м, с	біг 10 м з ходу, м·с ⁻¹	стрибок вгору з місця з двох ніг, м	стрибок у довжину з місця, м	ступінь використання силових можливостей при відштовхуванні, %	
17	max.	1,80	56,0	4,96	7,4	0,60	2,22	15,0
	$\bar{x} \pm \sigma$	1,77±0,03	48,3±3,6	4,81±0,08	7,0±0,26	0,53±0,04	2,11±0,08	12,7±1,95
	min.	1,72	44,0	4,70	6,6	0,46	1,96	9,1
18	max.	1,80	60,0	4,85	7,7	0,64	2,36	16,1
	$\bar{x} \pm \sigma$	1,77±0,03	53,8±3,1	4,67±0,11	7,2±0,29	0,57±0,04	2,25±0,07	13,8±1,8
	min.	1,72	50,0	4,51	6,7	0,50	2,15	10,2
19	max.	1,80	65,0	4,74	7,9	0,69	2,47	16,9
	$\bar{x} \pm \sigma$	1,77±0,03	59,4±2,8	4,57±0,11	7,6±0,28	0,63±0,04	2,38±0,07	15,1±1,9
	min.	1,72	65,0	4,42	7,0	0,56	2,23	11,4
20	max.	1,80	70,0	4,56	8,4	0,73	2,62	18,7
	$\bar{x} \pm \sigma$	1,77±0,03	65,8±2,7	4,44±0,08	8,1±0,19	0,68±0,03	2,52±0,08	16,7±1,5
	min.	1,72	62,0	4,33	7,9	0,60	2,37	14,3
21	max.	1,80	74,0	4,38	8,6	0,78	2,76	20,3
	$\bar{x} \pm \sigma$	1,77±0,03	71,3±2,17	4,3±0,05	8,4±0,20	0,7±0,04	2,63±0,1	18,4±1,6
	min.	1,72	68,0	4,17	8,1	0,65	2,46	15,9

Таблиця 2

Моделльні характеристики технічної підготовленості і спортивного результату спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу (n = 59)

Вік, роки	Параметри технічної підготовленості					
	Спортивний результат, м	Швидкість розбігу перед відштовхуванням, м·с ⁻¹	Швидкість вильоту ЗЦТ тіла у момент відриву від опори, м·с ⁻¹	Кут вильоту ЗЦТ тіла, град.	Тривалість фази відштовхування, с	Потужність відштовхування, кВт
17	5,0	8,95	8,17	18,17	0,13	4,73
18	5,2	9,08	8,24	18,25	0,13	4,95
19	5,6	9,12	8,36	18,37	0,12	5,01
20	5,9	9,14	8,41	18,41	0,12	5,03
21	6,25	9,16	8,55	18,50	0,12	5,06

Висновок

Одним із ключових напрямків удосконалення навчально-тренувального процесу спортсменок, які спеціалізуються в стрибках у довжину з розбігу, є поглиблена індивідуалізація процесу підготовки, моделювання і управління. У зв'язку з цим, подальше удосконалення технології управління навчально-тренувальним процесом в стрибках у довжину доцільно здійснювати у напрямку підвищення надійності кількісної інформації.

ції про міру впливу окремих компонентів тренуваності на результативність, обґрунтування модельних характеристик спеціальної фізичної та технічної підготовленості.

Перспективним напрямком подальших досліджень є розробка модельних характеристик для усіх швидкісно-силових видів легкої атлетики.

1. Ахметов Р. Ф. Теоретико-методичні основи управління системою багаторічної підготовки спортсменів швидкісно-силових видів спорту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з фіз. виховання і спорту / Р. Ф. Ахметов. – К., 2006. – 39 с.
2. Бобровник В. І. Рациональна система організації тренувального процесу в стрибках у висоту на етапах максимальної реалізації індивідуальних спроможностей та збереження досягнень / В. І. Бобровник // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – К., 2002. – № 1. – С. 3–11.
3. Гамалий В. В. Моделирование техники двигательных действий в спорте / В. В. Гамалий // Наука в олимпийском спорте. – 2005. – № 2. – С. 108–116.
4. Козлова Е. К. Моделирование и контроль соревновательной деятельности квалифицированных спортсменов в прыжках в высоту / Е. К. Козлова // Науковий вісник. – 2003. – № 11. – С. 222–228.
5. Кутек Т. Б. Теоретико-методичні основи управління багаторічною підготовкою кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються в легкоатлетичних стрибках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з фіз. вих. та спорту / Т. Б. Кутек. – Львів, 2014. – 36 с.
6. Оганджанов А. Л. Управление подготовкой квалифицированных легкоатлетов-прыгунов / А. Л. Оганджанов. – М. : Физическая культура, 2005. – 200 с.
7. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб. для студентов вузов физ. воспитания и спорта / В. Н. Платонов. – К. : Олимп. л-ра, 2004. – 807 с.
8. Попов Г. И. Биомеханические обучающие технологии на основе искусственной управляющей и предметной сред / Г. И. Попов // Наука в олимп. спорте. – 2005. – № 2. – С. 159–168.
9. Биомеханические технологии подготовки спортсменов / И. П. Ратов, Г. И. Попов, А.А. Лонгинов, Б. В. Шмонин. – М. : Физкультура и спорт, 2007. – 120 с.
10. Стрижак А. П. Научно-методические основы управления тренировочным процессом высококвалифицированных легкоатлетов-прыгунов : автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра пед. наук / А. П. Стрижак. – М., 1992. – 32 с.
11. Хмельницька І. В. Програмне забезпечення біомеханічного відеокомп'ютерного аналізу спортивних рухів / І. В. Хмельницька // Матеріали міжнар. наук. конгресу “Олімпійський спорт і спорт для всіх”. – К., 2010. – С. 568.
12. Шестаков М. П. Биомеханические аспекты подготовки прыгунов и спринтеров высокого класса / М. П. Шестаков // Бюллетень ИААФ. – 2000. – № 2. – С. 156–170.
13. Шестаков М. П. Управление технической подготовкой в легкой атлетике на основе компьютерного моделирования / М. П. Шестаков // Наука в олимпийском спорте. – 2005. – № 2. – С. 187–196.

References:

1. Axmetov, R.F. (2006), *Theoretical and methodological foundations of long-term management of the system of training athletes speed-power sports: Author's thesis* [Теоретико-методичні основи управління системою багаторічної підготовки спортсменів швидкісно-силових видів спорту: автореф. дис. на здобуття наук ... ступеня д-ра наук з фіз. виховання і спорту], Kyiv, 39 p.
2. Bobrovnyk, V.I. (2002), “The rational system of training process in the high jump on stage to realize individual capacity and conservation achievements” [Рациональна система організації тренувального процесу в стрибках у висоту на етапах максимальної реалізації індивідуальних спроможностей та збереження досягнень], Теорія і методика фізичного виховання і спорту, Kyiv, No 1. pp. 3–11.
3. Gamaliy, V.V. (2005), *Modeling technics of action in disputes* [Моделирование техники двигательных действий в спорте], Наука в олимпийском спорте, No 2, pp. 108–116.
4. Kozlova, E.K. (2003), “Modeling and control activities of competitive activities of qualified athletes in a jump height” [Моделирование и контроль соревновательной деятельности квалифицированных спортсменов в прыжках в высоту], Науковий вісник, No. 11, pp. 222–228.
5. Kutek T.B. *Theoretical and methodological foundations of long-term management training of qualified athletes who specialize in athletics jumps: Author's thesis* [Теоретико-методичні основи управління багаторічною підготовкою кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються в легкоатлетичних стрибках: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. вих. та спорту], L'viv, 36 p.
6. Ogandzhanov, A.L. (2005), *Manage preparation of qualified athletes-jumpers* [Управление подготовкой квалифицированных легкоатлетов-прыгунов], Физическая культура, Moscow, 200 p.

7. Platonov, V.N. (2004), *The system of training athletes in Olympic sports. The general theory and its practical applications: studies. for students nat. education and sports approved. M-tion obrazo-vaniya and Science* [Sistema podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte. Obshhaja teorija i ee prakticheskie prilozhenija: ucheb. dlja studentov vuzov fiz. vospitaniya i sporta: utv. M-vom obrazo-vaniya i nauki Ukrainy], Olimp. I-ra, Kyiv, 807 p.
8. Popov, G.I. (2005), "Biomechanical training technologies based on artificial management and objective environment" [Biomechanicheskie obuchajushhie tehnologii na osnove iskusstvennoj upravljajushhej i predmetnoj sred], *Nauka v olimp. Sporte*, No 2, pp. 159–168.
9. Ratov, I.P. (2007), *Biomechanical technology training athletes* [Biomechanicheskie tehnologii podgotovki sportsmenov], *Fizkul'tura i sport*, Moskov, 120 p.
10. Strizhak, A.P. (1992), *Scientific-methodical bases of management training process of highly skilled athletes-jumpers: Author's thesis* [Nauchno-metodicheskie osnovy upravljenija trenirovochnym processom vysokokvalificirovannyh legkoatletov-прыgunov: avtoref. dis. ... d-ra ped. Nauk], Moskov, 32 p.
11. Xmel'ny'cz'ka, I.V. (2010), "Software videokompyuternogo biomechanical analysis of sports movements materials Intern". Science. Congress "Olympic Sport and Sport for All" [Programne zabezpechennya biomexanichnogo videokomp'yuternogo analizu sporty'vny'x ruxiv". Materialy' mizhnar. nauk. kongresu "Olimpijs'ky'j sport i sport dlya vsix"], Kyiv, p. 568.
12. Shestakov, M.P. (2000), "Biomechanical aspects of preparation of jumpers and sprinters high-end" [Biomechanicheskie aspekty podgotovki прыgunov i sprinterov vysokogo klassa], *Bulleten' IAAF*, No 2, 156–170 pp.
13. Shestakov, M.P. (2005), "Management of technical training in athletics based on computer simulation" [Upravlenie tehnichejskoj podgotovkoj v legkoj atletike na osnove komp'yuternogo modelirovanija], *Nauka v olimpijskom sporte*, No 2, 187–196 pp.

Рецензент: докт. біол. наук, проф. Мицкан Б.М.

УДК 347: 796/799

ББК 67.304

Liliia Biletska, Svitlana Malona

STATE OF SPORTS LAW IN THE UKRAINIAN LEGISLATION

У статті розглянуто правова регламентація спортивної галузі. Проаналізовано стан законодавчої бази України зі спортивного права та визначено його місце в правовій системі. Досліджено предмет спортивного права та визначено критерії відокремлення від суміжних галузей. Проаналізовано підстави для визначення існування спортивного права як самостійної галузі права. Використовували методи аналізу та узагальнення науково-методичних й нормативно-правових джерел, узагальнення та порівняння. Формування ефективної системи спортивного законодавства України вимагає комплексного підходу та передбачає взаємозв'язок спеціальних нормативних актів щодо спорту з нормативними актами інших галузей права.

Ключові слова: спортивне право, спорт, фізична культура, галузь права, система права.

В статье рассмотрены правовая регламентация спортивной отрасли. Проанализировано состояние законодательной базы Украины по спортивному праву и определено его место правовой системе. Исследованы предмет спортивного права и определены критерии отделения от смежных отраслей. Проанализированы основания для определения существования спортивного права как самостоятельной отрасли права. Использовали методы анализа и обобщения научно-методических и нормативно-правовых источников, обобщение и сравнение. Формирование эффективной системы спортивного законодательства Украины требует комплексного подхода и предусматривает взаимосвязь специальных нормативных актов по спорту с нормативными актами других отраслей права.

Ключевые слова: спортивное право, спорт, физическая культура, отрасль права, система права.

In the article the legal regulation of the sports industry. The state legislative framework of Ukraine on sports law and its place legal system. Studied the subject of sports law and the criteria of separation from the related industries. Analysis basis for determining the existence of sports law as an independent branch of law. We used methods of analysis and synthesis of scientific-methodological and normative-legal sources, synthesis and comparison. Formation of an effective system of sports legislation of Ukraine requires an integrated approach and provides interconnection special regulations on sports regulations with other areas of law.

Keywords: sports law, sports, physical education, field of law, legal system.